

สรุปจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

คำถาม=>จิตวิทยาหมายถึงอะไร

คำตอบ=>จิตวิทยากำเนิดเริ่มต้นมาจากต่างประเทศเมื่อหลายปีมาแล้ว คำว่าจิตวิทยา Psychology มีรากศัพท์มาจาก

Psyche - - - - - Psycho = วิญญาณ (Soul)

Logos - - - - - logy = การศึกษา Psycho + logy - - - - - Psychology

จึงหมายถึง วิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิญญาณหรือจิตใจของสิ่งมีชีวิต

คำถาม=>จิตวิทยาการศึกษา มีความมุ่งหมายและประโยชน์อะไรบ้าง

คำตอบ=>

1. จุดมุ่งหมาย จิตวิทยาการศึกษาเน้นในเรื่องของการเรียนรู้ และการนำไปประยุกต์ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. ด้านการเรียนการสอน ช่วยให้ครูเข้าใจเด็ก สามารถจัดการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ สนใจความถนัด ไขว่คว้าปัญหาของเด็ก
3. ด้านสังคม ช่วยให้ครู นักเรียน เข้าใจตนและผู้อื่น ปรับปรุงพฤติกรรมตนเอง
4. ปกครองและการแนะแนว ให้ครูเข้าใจเด็กมากขึ้น อบรมแนะนำ ควบคุมดูแลในเด็กอยู่ในระเบียบ เสริมสร้างบุคลิกภาพ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

คำถาม=> ความหมายของการเรียนรู้ (Learning)

คำตอบ=>การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีลักษณะค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต หรือจากการฝึกหัด

คำถาม=>พฤติกรรม คือ

คำตอบ=>การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ ทั้งที่กระทำโดยรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว ทั้งที่ผู้อื่นสังเกตได้และสังเกตไม่ได้ แบ่งเป็น ๒ ประเภท

คำถาม=>พฤติกรรมภายนอก ได้แก่

คำตอบ=> การกระทำที่บุคคลอื่นสามารถสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ หรือสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือต่างๆ

คำถาม=>พฤติกรรมภายใน ได้แก่

คำตอบ=>พฤติกรรมที่เป็นความในใจของผู้แสดงพฤติกรรมซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตหรือใช้เครื่องมือใดๆ ช่วยในการสังเกตได้ นอกจากสันนิษฐานเอาจากพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออก

คำถาม=>วุฒิภาวะ

คำตอบ=>ภาวะ เป็นระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาของบุคคลในแต่ละวัยที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษาหรือสภาวะแวดล้อม

คำถาม=>การเรียนรู้

คำตอบ=>คือกระบวนการที่บุคคลรับสัมผัสสิ่งเร้าแล้วไขประสบการณ์หรือความรู้เดิมแปลความหมายของสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้น

คำถาม=>การจำ คือ

คำตอบ=>การที่บุคคลสามารถรักษาความรู้หรือประสบการณ์ที่เคยได้รับและสามารถนำออกมาบอกเล่าหรือใช้ประโยชน์ได้อีก

คำถาม=>จิตวิทยากับผู้สอน ประกอบด้วย

คำตอบ=> บุคลิกภาพของผู้สอน การปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง การเสริมแรงและการลงโทษ

คำถาม=>การเสริมแรง คือ

คำตอบ=> การทำให้บุคคลเกิดความพอใจด้วยการให้สิ่งที่ผู้รับพอใจ หรือเอาสิ่งที่ผู้รับ ไม่พอใจออกไป
ข้อคำนึงในการเสริมแรง

๑. ควรให้การเสริมแรงเฉพาะเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมที่ดี หรือที่ต้องการเท่านั้น
๒. การให้เสริมแรง ต้องแน่ใจว่า เป็นสิ่งที่บุคคลพึงพอใจจริงๆ เพราะบุคคลแตกต่างกัน

คำถาม=>การลงโทษ

คำตอบ=>คือ การทำให้บุคคลรู้สึกไม่มีความสุขด้วยการให้สิ่งที่เขาไม่พอใจ หรือเอาสิ่งที่พอใจออกความบกพร่องของการใช้วิธีการลงโทษ

ข้อคำนึงในการลงโทษ

๑. เมื่อจะลงโทษบุคคลใดควรมีการชี้แจงให้เขาเข้าใจก่อนว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการลงโทษ และเขาควรปรับปรุงพฤติกรรมอย่างไร
๒. การลงโทษควรกระทำทันทีเมื่อผู้ถูกลงโทษแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก
๓. ไม่ควรลงโทษจนรุนแรงเกินกว่าเหตุ

คำถาม=>ทฤษฎีการวางเงื่อนไขอย่างต่อเนื่องของกัทธรี (Guthrie's Continuous Conditioning Theory)

คำตอบ=>การเรียนรู้เกิดจากความเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีการกระทำเพียงครั้งเดียว

-ทดลองกับแมว

-การเรียนรู้ของนักเรียนจึงเกิดจากการตั้งใจ มากกว่าการเสริมแรง

คำถาม=>ทฤษฎีการวางเงื่อนไขการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning Theory)

คำตอบ=>สิ่งเร้าทำให้เกิดพฤติกรรม และผลกรรมที่เกิดภายหลังพฤติกรรมเพิ่มขึ้นหรือลดลง ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้กระทำต่อสิ่งเร้านั้น

-ทดลองกับหนู

-การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ จึงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ใช้สิ่งเสริมแรง (Reinforcer) ในสถานการณ์ เพื่อกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

-กฎการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ มี 5 กฎ ดังนี้

1. การหยุดยั้ง (Extinction)
2. การฟื้นกลับของพฤติกรรม (Spontaneous Recovery)
3. การสรุปความเหมือน หรือการพูดคลุมโดยทั่วไป (Generalization)
4. การแยกความแตกต่าง (Discrimination)
5. การปรับพฤติกรรม (Shaping Behavior)

-การเสริมแรงแบบบางครั้งบางคราวจะทำให้การตอบสนองคงอยู่ได้นาน มากกว่า การเสริมแรงแบบต่อเนื่อง

คำถาม=>ทฤษฎีการเรียนรู้จากการคิด (Cognitive Learning)

คำตอบ=>คือ การเข้าใจ การรู้ ความจำ การจินตนาการ การคิด การแก้ไขปัญหา การใช้มโนทัศน์ (concept) ภาษาในการเรียนรู้ หรือคำศัพท์เฉพาะสาขาวิชา การใช้กระบวนการทางจิตระดับสูงอื่นๆ (เช่น การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ การบูรณาการ เป็นต้น)

-ทฤษฎีการเรียนรู้จากการรู้คิดได้แก่

ทฤษฎีของเกสตัลท์ (Gestalt) ที่เน้น “ส่วนรวมสำคัญกว่าส่วนย่อย”

ทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) ที่เน้น “การรู้คิดเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม”

คำถาม=>ทฤษฎีการวางเงื่อนไข แบบแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) เป็นของใคร

คำตอบ=>พาฟลอฟ (Ivan P.Pavlov)

-การทดลอง เอาหมาที่กำลังหิวยืนบนแท่นมีที่รังไม่ให้นสุนัขเคลื่อนไหวที่ เจาะรูเล็ก ๆ ที่แก้มเอาหลอดยาใส่ท่อน้ำลาย
กฎการเรียนรู้ 4 กฎ

1. กฎการลบพฤติกรรม (Law of Extinction) การตอบสนองที่เคยปรากฏจะไม่ปรากฏถ้าไม่สิ่งเร้านั้นออก
2. กฎการคืนสภาพเดิม (Law of Spontaneous recovery) หลังจากที่ถูกลบพฤติกรรมนั้นไปแล้วจะไม่เกิดพฤติกรรมที่วางเงื่อนไขนั้นอีก แต่ระยะหนึ่งหรือบางครั้งก็อาจเกิดพฤติกรรมนั้นได้อีก
3. กฎการสรุปความเหมือน (Law of Generalization) ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับสิ่งเร้าที่มีการวางเงื่อนไข อินทรีย์จะตอบสนองเหมือนสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น
4. กฎการจำแนกความแตกต่าง (Law of Discrimination) เป็นลักษณะที่ผู้เรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่แตกต่างกันได้เช่น ภูเขาที่มีพิษ ภูเขาที่ไม่มีพิษ

คำถาม=>การจูงใจ (Motivation) คือ

คำตอบ=>กระบวนการนำปัจจัยต่างๆที่เป็นแรงจูงใจ มาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

คำถาม=>ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (มาสโลว์'s Hierarchy Needs)

คำตอบ ความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์

1. ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
3. ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Love and belongingness Needs)
4. ความต้องการความเคารพนับถือ (Esteem Needs)
5. ความต้องการประจักษ์ตน (Self - actualization Needs)

คำถาม=>ทัศนคติ และความสนใจ หมายถึง

คำตอบ=>ความพร้อมของร่างกาย จิตใจที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหา หรือถอยหนี

คำถาม=>ทัศนคติแบ่งออกเป็น

คำตอบ=> แบ่งเป็น 2 ประเภท (บวก ลบ)

1. ทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดี แนวโน้มที่จะเข้าหาสิ่งเร้า หรือสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยความชอบ พอใจ
2. ทัศนคติทางลบหรือทัศนคติไม่ดี แนวโน้มที่จะถอยหนีสิ่งเร้า หรือสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยความไม่ชอบ ไม่พอใจ

คำถาม=> ลักษณะทั่วไปของทัศนคติ

คำตอบ=>

1. ทัศนคติที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์ ไม่ได้ติดตัวมาแต่เกิด
2. ทัศนคติจะเป็นตัวชี้ในการแสดงพฤติกรรม
3. ทัศนคติไม่สามารถถ่ายทอด จากบุคคลหนึ่งไปอีกบุคคลหนึ่งได้
4. ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้

คำถาม=>เชาว์ปัญญา (Intelligence) หมายถึง

คำตอบ=>สมรรถภาพของสมองที่แสดงความสามารถด้านความจำ การคิดอย่างมีเหตุผล

คำถาม=>I.Q. หมายถึง

คำตอบ=>(Intelligence Quotient) เกณฑ์ภาคเชาวน์ คือ ความสามารถในการศึกษา อาชีพ การปรับตัว
140 ขึ้นไป อัจฉริยะ ฉลาดมากที่สุด (very superior)

120 – 139 ฉลาดมาก (superior)
110 – 119 ฉลาดกว่าระดับปกติ (higher average)
90 – 109 ฉลาดปานกลาง หรือระดับปกติ (average)
80 -89 ต่ำกว่าปกติ (low average)
70 -79 คาบเส้นปัญญาอ่อน (borderline mentalretardation)
ต่ำกว่า 70 ปัญญาอ่อน (mental ratardation)
คำถาม=>I.Q คนปกติอยู่ในช่วงใด....
คำตอบ=>90 – 110

คำถาม=> การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by doing) ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการปรับตัวของมนุษย์เป็นแนวคิดของใคร
คำตอบ=>จอห์น ดิวอี้ (John Dewey)

คำถาม=> สัญชาตญาณเป็นส่วนที่ทำให้เราปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นแนวคิดของใคร
คำตอบ=>วิลเลียม เจมส์ (Williaam James)

คำถาม=> ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเป็นแนวคิดของใคร
คำตอบ=>รูธเวิร์ธ (R.S.WOODWORTH)

คำถาม=>ตามแนวคิดของ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) แบ่งลักษณะจิตออกเป็นกี่ส่วนอะไรบ้าง
คำตอบ=>เป็น 3 ส่วน

- 1.จิตสำนึก (Conscious) แสดงความรู้ตั้งตลอดเวลา
- 2.จิตใต้สำนึก (Subconscious) รู้ตัวตลอดเวลาแต่ไม่แสดงออกในขณะนั้น
- 3.จิตไร้สำนึก (Unconscious)

คำถาม=>โครงสร้างของบุคลิกภาพจิตของมนุษย์แยกเป็นกี่ลักษณะ อะไรบ้าง

คำตอบ=>3 ลักษณะ

1. (Id) ส่วนที่ยังไม่ได้ขัดเลา แสวงหาความสุขความพอใจโดยถือตัวเองเป็นหลัก
2. (Superego) ส่วนที่ได้มาจากการเรียนรู้เป็นส่วนที่คิดถึงผิดชอบชั่วดี คิดถึงคนอื่นก่อนตัดสินใจอะไรลงไป
3. (ego) ส่วนที่เป็นตัวตัดสินใจโดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในสภาพการณ์นั้น ๆ กับส่วนที่รู้จักผิดชอบชั่วดี

คำถาม=>กลุ่มโครงสร้างจิต (Structuralism)

คำตอบ=>

- วัลด์ (Wilhelm max Wundt)
- ทิชเชเนอร์ (Titchener)

- เฟชเนอร์ (Fechner)

คำถาม=>กลุ่มหน้าที่จิต (Functionalism)

คำตอบ=>

- จอห์น ดีวีย์ (John Dewey)
- วิลเลียม เจมส์ (William James)
- วัตต์เวิร์ธ (R.S. WOODWORTH)

คำถาม=>กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavior)

คำตอบ=>

- วัตสัน (John B. Watson)
- พาฟลอฟ (Ivan P. Pavlov)
- ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike)
- ฮัล (Clark L. Hull)
- โทลแมน (Edward C. Tolman)

คำถาม=>กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis)

คำตอบ=>

- ฟรอยด์ (Sigmund Freud)
- แอดเลอร์ (Alfred Adler)
- จุง (Carl G. Jung)

คำถาม=>กลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt Psychology)

คำตอบ=>

- เวย์ทไฮเมอร์ (Max Wertheimer)
- คอฟกา (Kurt Koffka)
- เลอวิน (Kurt Lewin)
- โคเลอร์ (Wolfgang Kohler)

คำถาม=>กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

คำตอบ=>

- คาร์ล โรเจอร์ (Carl R. Rogers)
- มาสโลว์ (Abraham H. Maslow)

คำถาม=>บิดาแห่งจิตวิทยาการทดลอง

คำตอบ=>วัตต์ (Wilhelm max Wundt)

คำถาม=>บิดาแห่งจิตวิทยาคือ

คำตอบ=>ซิกมุนด์ ฟรอยด์ Sigmund Freud

คำถาม=>เป็นบิดาแห่งเซวาร์ปัญญา คือ

คำตอบ=>Alfred Binet อัลเฟรด บิเนท์

คำถาม=>บิดาแห่งจิตวิทยาวิเคราะห์

คำตอบ=>ซิกมุนด์ ฟรอยด์ Sigmund Freud

คำถาม=>บิดาแห่งจิตวิทยาการศึกษาคือ

คำตอบ=>ธอร์นไดค์ Edward L. Thorndike

คำถาม=>บิดาแห่งจิตวิทยาพฤติกรรม

คำตอบ=>วัตสัน Watson

คำถาม=>คำว่า จิตวิทยา ตามความหมายเดิมของกรีกหมายถึงอะไร

คำตอบ=>วิญญาณ

คำถาม=>มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุดเป็นแนวคิดของใคร

คำตอบ=>มาสโลว์

คำถาม=>ความหมายของการเรียนรู้รูปร่างต่างๆคือ

คำตอบ=>การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

คำถาม=>นักจิตวิทยาผู้คิดค้นการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกคือ

คำตอบ=>พาฟลอฟ

คำถาม=>นักจิตวิทยาผู้คิดค้นทฤษฎีความสัมพันธ์แบบเชื่อมโยงคือ

คำตอบ=>ธอร์นไดค์

คำถาม=>เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวเป็นแนวคิดของใคร

คำตอบ=>รูสโซ่

คำถาม=>นักจิตวิทยาผู้คิดค้นการวางเงื่อนไขแบบการกระทำคือ

คำตอบ=>สกินเนอร์

คำถาม=>นักจิตวิทยาผู้คิดค้นทฤษฎีการหยั่งรู้คือ

คำตอบ=>โคลเลอร์

คำถาม=>นักจิตวิทยาผู้คิดค้นทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพคือ

คำตอบ=>ฟรอยด์

คำถาม=>การลองผิดลองถูกเป็นแนวคิดของใคร

คำตอบ=>ธอร์นไดค์

คำถาม=>บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นแนวคิดของใคร

คำตอบ=>สกินเนอร์

คำถาม=>ครูควรสอนเพศศึกษาในระดับชั้นใด

คำตอบ=>ม.ต้น

คำถาม=>วัยรุ่นอายุอยู่ในช่วงใด

คำตอบ=>12 - 20 ปี

คำถาม=>นักจิตวิทยาท่านใดใช้สุนัขเป็นสัตว์ทดลอง

คำตอบ=>พาฟลอฟ

คำถาม=>นักจิตวิทยาท่านใดใช้หนูเป็นสัตว์ทดลอง

คำตอบ=>วัตสัน

คำถาม=>นักจิตวิทยาท่านใดใช้แมวเป็นสัตว์ทดลอง

คำตอบ=>ธอร์นไดค์

คำถาม=>ความหมายของวุฒิภาวะแบบสั้นๆคือ

คำตอบ=>ความพร้อม

คำถาม=>เด็กผู้ชายมักหวง

คำตอบ=>แม่

(ในทางตรงกันข้ามเด็กผู้หญิงจะมักหวงพ่อ)